

Månadsnytt

Årgång 25 – Nr 2 – Februari 2009

**Sveriges Pensionärsförbund – Seniororganisationen i tiden
Karlskogaföreningen**

Karlskogas vackra kyrka en vintermorgon i februari månad. Foto: Bengt Aldén.

Käresta Selma.
Om Selma Lagerlöf
berättade
Marian Väpnargård
för Veteranerna
Läs mer på sidan 5

Läs om
vårt årsmöte
den 3 februari,
valen och
se alla bilderna
på sidorna 6-8

Kajsa Werner –
en kvinna med go.
Duglig sekreterare
med revy- och
teaterförflutet.
Läs mer på sidan 11

Almanackan

(Sparas lämpligen till nästa nummer av Månadsnytt)

Manusstopp för nästa nummer av Månadsnytt, tisdagen den 17 mars.

Distribution, fredagen den 27 mars.

Måndagen 2 mars kl. 14.00

Träffen. Stickkafé.

Tisdagen 3 mars kl. 14.00

Missionskyrkans samlingsal. Program se notis sidan 3. Anmälan senast måndag 2 mars kl. 11.30 till tel. 302 40.

Lördag 7 mars kl. 10.00- 12.30

Träffen. Konstutställning Eivor Lööv. Kaffeservering.

Måndag 9 mars kl. 14.00

Träffen. Karlskogiana. Filmvisning. Anders Elfvik.

Tisdag 10 mars kl. 13.30- 16.30

Kulturdag i Lundhagskyrkan i Hovsta. Anmälan distriktsexp. Senast 5 mars. Tel. 019-611 30 55. Frågor, ring exp. 0586-302 40.

Onsdagen 11 mars kl. 15.00

Sagabio. "BANG OCH VÄRLDSHISTORIEN." Pris 50:-. Se notis.

Torsdagen 12 mars kl. 14.00

Träffen. Kafferepet.

Måndagen den 16 mars kl. 14.00

Träffen. Stickkafé.

Tisdagen 17 mars kl. 14.00

Vetgiriga Veteraner. Missionskyrkans samlingsal. Program se notis. Anmälan senast måndag kl. 11.30 till tel. 302 40.

Lördag 21 mars kl. 10.00-12.30

Träffen. En guidad tur i Granbergsdals hytta. Johan Hemfridsson visar bilder och berättar. Kaffeservering med våfflor.

Måndag 23 mars kl. 14.00

Träffen. Karlskogiana. Se program 9 mars.

Torsdagen 26 mars kl. 14.00

Träffen. Kafferepet.

Fredag 27 mars kl. 15.00

Club Solbringen. "Affes Pianotrio" spelar Wienermusik. Anmälan till tel. 302 40 senast 26 mars kl. 11.30.

Måndag 30 mars kl. 14.00

Träffen. Stickkafé.

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna

Ingbritt Nordström, Dalvägen 4
Kurt Lautmann, Kyrkogårdsgatan 44
Margareta Ekman, Solgatan 12
Lars Eklund, Fabriksgatan 18 B
Björn Findén, Rosenvägen 12
Kerstin Hall, Dobervägen 16
Tommy Jansson, Bladvägen 17
Kjell Viktorsson, Husarvägen 14
Signild Carlsson, Villagatan 24
Berit Funke, Skrantabacken 29
Lars Nilsson, Bladvägen 44 A
Karl-Åke Schoultz, Böljevägen 32
Grete Schoultz Jensen, Böljevägen 32

Försenade medlemskort

Tyvär har medlemskortet till nya medlemmar försenats från förbundet cirka fyra veckor men om ni vänder er till vår expedition så kan de hjälpa er med ett tillfälligt medlemskort under tiden.

Ansvarig utgivare:
Redaktionskommitté:
Annonser:
Kansli och expedition:

Föreningens ordförande:
Föreningens sekreterare:
Föreningens kassör:
Föreningens hemsida:
Föreningens PlusGiro:
Föreningens Bankgiro:
Tryckning:

Allan Hede, tel 536 02. E-post: hede.allan@telia.com
Bengt Aldén, Jan-Erik Averås, Ulla Carlström, Birgitta Hede och Inge Liljegen.
Britta Gillberg, tel 527 11. E-post: britta.gillberg@comhem.se
SPF, Solbringen 80, Loviselundsvägen 73, 691 83 Karlskoga. Tel 302 40.
E-post: 0586-30240@telia.com Öppen vardagar kl. 10-12.
Allan Hede, tel 536 02. E-post: hede.allan@telia.com
Kajsa Werner, tel 541 63. E-post: kajsa.werner@folkbildning.net
Gunnar Nordström, tel 546 79. E-post: gunnar.nordstrom@tele2.se
www.spf.karlskoga.just.nu. E-post: christer@lasson.st
94 41 25-4
5715-5640
Karlskoga Grafiska, tel 300 53. E-post: grafiska@telia.com

SPF:s utställningsskärmar

Föreningens snygga och uppdaterade utställningsskärmar var på plats i Missionskyrkan under Årsmötet. De har sedan några veckor tillbaka också varit till allmänt beskådande på Biblioteket. Om ni vet någon mer bra plats där vi kan placera skärmarna under några veckor, kontakta gärna Eskil Persson eller redaktionen.

Även 90-åringar får betala

Tidigare var de som fyllt 90 år befriade från medlemsavgifter men med tanke på föreningens ekonomi, det ökade antalet pigga 90-åringar och att vår förening ändå måste betala 110:- i årsavgift till förbundet så har vår styrelse beslutat att i fortsättningen även ta ut en medlemsavgift på 110:- för de som fyllt 90 år.

Avtackning på Kafferepet

Den 29 januari avtackades Inga-Lisa Hindersson och Britta Källberg för ett nästan 10-årigt engagemang i Kafferepet. Deras program med kaffe plus hembakat bröd, allsång till pianoackompanjemang, roliga historier, kluriga IQ-tester och allmänt småprat vid kaffebordet har roat oss besökare många gånger. Vi niger och tackar.

Text o foto: Gunnar Regestad

Britta Källberg och Inga-Lisa Hindersson.

Club Solbringen

Vid årets första träff på Solbringen kom ett 60-tal personer. Vi startade med att avnjuta en god räksmörgås följt av kaffe med kaka. Sedan bjöd PRO:s centrala sånggrupp ackompanjerade av duktiga musiker på ett lättsamt och trevligt program. Träffen avslutades med dragning på ett lotteri.

Text: Gunnar Regestad

Månadsmötet i mars

Tisdagen den 3 mars kl 14.00 i Missionskyrkans samlingshall.

SPF-ordförande i Degerfors, Erik Ehrnström: Det sårbara samhället ur pensionärs-perspektiv. Vidare föreningsinformation och glada låtar på pianot. Kaffe med dopp och lotterier samt sedvanlig gemytlig samvaro. Anmäl senast måndag 2 mars till exp. tel 30240.

Anmäl gärna om du har behov av transport.

Vandringar och utflykter 2009

Finns intresse för någon eller några av nedanstående vandringar och utflykter, gör i så fall en intresseanmälan till expeditionen före 1 april! De förslag som får flest anmälningar kommer Jan Andersson/ Allan Hede att försöka genomföra. Ytterligare information finns i mapp utanför expeditionen.

1. Bullerdalen (naturvandring)
2. Djupa hålet, Lidetorpsmon (dödisgröp)
3. Dovrasjödalen (vacker sprickdal)
4. Fisksjön (fågelparadis)
5. Inre Kilsviken (fågelparadis)
6. Knuthöjds mossen (handikappanpassad led)
7. Kummelön (biologiskt intressant)
8. Kvarntorpshögen (geologi, industrihistoria konst, miljöproblem, utsikt)
9. Långban, Tibergs udde (geologi, botanik)
10. Nötöreservatet (kvartärgeologi, biologi)
11. Rövarbro skans (fornborg, utsikt)
12. Trystorps ekäng (underbar vårblooming)

Hallå, alla som gillar körsång!

Då vi i höstas besökte vår vänort Husavik på Island blev vi imponerade av den fantastiska kören i pensionärsföreningen. Vi var flera som ställde oss frågan: Varför har vi ingen motsvarande SPF-kör här i Karlskoga? Kanske finns nu möjligheten. En av våra medlemmar, Mona Granath, har nämligen i brev till styrelsen föreslagit att vi borde undersöka möjligheten att starta en blandad kör. Vi tycker det är en jättebra idé. Alla som tycker det skulle vara roligt att vara med i en SPF-kör, gör omgående en intresseanmälan till expeditionen! Ta gärna kontakt med Mona (070-175 33 21) för mer info.

Ordföranden har ordet

Vid årsmötet den 3 februari fick föreningen en ny styrelse. Några i den tidigare styrelsen hade avböjt omval och därför ersatts med nya personer. Ett visst utbyte av styrelseledamöter är positivt. Det innebär att nya idéer, erfarenheter och arbetssätt tillförs styrelsen och samtidigt sker en förnying. Å andra sidan förlorar styrelsen erfarna och kompetenta ledamöter. I år gäller detta speciellt de tidigare ledamöterna Inge Liljegren och Inga-Stina Ander. Inge har varit vice ordförande i 4 år och under dessa år svarat för många av föreningens aktiviteter. Inges insats har varit mycket betydelsefull för föreningen. Inga-Stina har svarat för föreningens friskvårdsprogram och utvecklat det till distriktets bredaste och bästa program.

Den nya styrelsen har inlett sitt arbete med att gå igenom föreningens olika verksamhetsområden. Syftet med denna genomgång är att få en detaljerad bild av dessa områden och samtidigt komma fram till vad som behöver förändras och förbättras. Parallellt diskuteras den verksamhetsplan som den tidigare styrelsen utarbetat.

Friskvårdsområdet är ett prioriterat område i föreningens verksamhet. Som samordningsansvarig för detta område har utsetts Inga-Lill Blomberg, som till sin hjälp har en friskvårdsgrupp bestående av Gudrun Falk och Lili-Ann Regestad. Friskvårdsarbetet kommer att fortsätta enligt Inga-Stinas riktlinjer. Dock vill styrelsen se en förstärkt satsning på motion och goda kostvanor riktade till alla. Det planerade projektet "Passion för livet" inleds direkt efter sommaruppehållet med en presentation på det första månadsmötet.

Programmet för våra äldsta medlemmar (80+)

är också ett prioriterat område. För detta är Britt-Marie Danielsson samordningsansvarig, som till sin hjälp har en samrådsgrupp bestående av Berit Greek, Ingrid Jansson och Hjalmar Ögren. För detta område finns en långsiktig plan utarbetad baserad på de synpunkter som framkom vid startmötet i april i fjol.

Det tredje prioriterade området är "Aktiva pensionärer", som beskrevs i förra Månadsnytt. Som samordningsansvarig för detta område har utsetts Sören Wigren. Under mars kommer Sören att ta över planerandet och genomförandet av detta område. De aktiviteter som beslutats (tekniksatsning, språk, utflykter och upplevelseresor) fortsätter. Teknicsatsningen avser vindkraft (sid. 9). Språk avser en nybörjarkurs i spanska, en kurs som snabbt blev fulltecknad. Utflyktsprogrammet inleds i april efter att intresseanmälningar kommit in (sid. 3). Azorerna kommer att bli målet för första upplevelseresan.

I KPR (Kommunala Pensionärs Rådet) har vår förening två ordinarie ledamöter (Britt-Marie Danielsson och Berit Greek) och två suppleanter (Britta Gillberg och Anna-Greta Waller). Detta råd är synnerligen viktigt för oss pensionärer. Det är genom KPR vi kan få tidig information om kommunens planer och det är genom KPR vi har möjlighet att påverka kommunens vård- och omsorgsprogram. Britt-Marie ger en fortlöpande information i denna tidning om vad som behandlas på dessa möten. Ta kontakt med Britt-Marie eller Berit om Ni har frågor eller synpunkter!

I nästa Månadsnytt kommer jag att redovisa genomgången av övriga områden.

Allan Hede

**Välkommen
till oss!**

**Öppet alla dagar
till kl. 21.00**

KARLSKOGA & DEGERFORS

”Käresta Selma” hos Vetgiriga Veteraner

Vetgiriga Veteraner hade den 20 januari besök av Marian Väpnargård, som berättade om Selma Lagerlöf under rubriken ”Käresta Selma”.

Marian var prästfru i Östra Ämtervik i 12 år och träffade människor som hade känt Selma Lagerlöf. Detta samt den inspirerande miljön nära Mårbacka har säkert bidragit till Marians stora intresse och kunskaper om Selma. Hon berättade inspirerat om Selmas liv, och även en hel del om förlagor till hennes berättelser och personerna där.

Det var förstås också naturligt att nämna TV-serien som visades under julen. Det är lätt hänt att det som påstås i ett sådant sammanhang blir sanning för tittarna, men Marian talade om för oss att serien innehöll många rena falsarier.

Selma var ju låghalt och ansågs ha dåliga chanser på äktenskapsmarknaden. Därför behövde hon utbildning och hon blev lärarinna med första tjänsten i Landskrona. 1888 dog Selmas far och Mårbacka såldes. Båda dessa händelser tog henne hårt.

Selmas litterära bana startade med en tävling i Idun där fyra kapitel ur det som sedan blev Gösta Berlings saga var hennes bidrag. Som vi vet vann hon tävlingen och boken kom 1891. Recensionerna var mycket skiftande, allt från översvallande till den elaka som kastade tillbaka Selmas berömda uttryck att ”det är allra mest synd om den som är dum och bor i Värmland” på henne själv.

1907 bodde Selma i Falun och när hennes faster Lovisa dog, reste man till Värmland för begravning-

Marian Väpnargård.

en. Vi fick veta att Selma blev förvånad över att bli igenkänd överallt. Hon hade inte riktigt insett vilken kändis hon redan hade blivit. Selma ville se Mårbacka och förskräcktes över förfallet. Hus och trädgård lyckades hon då köpa tillbaka och 1909 när hon fått Nobelpriset kunde hon också köpa marken.

Vi fick en hel del inblickar i livet på Mårbacka, eftersom Marian hade träffat flera personer som hade varit anställda där. Selma var mån om tjänstefolket och alla bjöds på julfest med julklappar till

barnen, en nyttig sak och en rolig sak skulle det vara.

Ett par exempel kan ges på förlagor till Selmas romanfigurer. Nils Holgersson var barn i en fattig familj i Västra Vemmenhög och han vistades tidvis på Mårbacka. Så småningom emigrerade han till USA.

En av de verkligt tragiska gestalterna i Selma Lagerlöfs romaner är Jan i Skrolycka i Kejsaren av Portugallien. Han dog i sotsäng, som det hette, år 1898, och drunknade alltså inte som i boken. Hans fru sa om honom: ”Jan ä int stölli, men han har fått en skärm för ögona, så han slipper å se dä sôm han int töl å se.” Det kan nog vara barmhärtigt med en skärm ibland.

Marian berättade mycket mer, men det var så roligt att lyssna, att det var svårt att hinna anteckna. Ca 50 åhörare applåderade kraftigt och vi fick några extra berättelser under kaffet.

Text: *Birgitta Hede* Foto: *Allan Hede*

Hushållsnära tjänster

Hemstädning • Snöskottning • Hantverkstjänster
Datahjälp • Matlagning • Personlig hjälp/sällskap

SENIORFIXAREN

Telefon 070-496 12 40 • www.seniorfixaren.se

Årsmötet – ett bra möte

Tisdagen den 3 februari kunde ordförande Allan Hede hälsa över 150 medlemmar välkomna till 2009 års årsmöte. Det var med andra ord nästintill fullsatt i kyrksalen på Missionskyrkan denna dag.

Kön till kaffebiljetter var stundom lång.

– Vår förening är med sina 1430 medlemmar den ojämförligt största SPF-föreningen i distriktet och också en av de större i landet. Mycket tack vare det kan vi också ha ett mycket brett utbud av aktiviteter. Nytt för det gångna året har varit olika friskvårdssatsningar, Programmet Aktiva pensionärer för de s.k. 40-talisterna, och även särskilda program för äldre medlemmar d.v.s. 80-åringar och äldre. Dessa program har slagit väl ut.

– Men på en del andra områden har vi för dåliga besöks- och deltagarsiffror. Exempel är programmen Vetgiriga veteraner, Seniorbion, Lördagsträffarna m.fl. Detta måste vi försöka ändra på, betonade Allan Hede i sitt hälsningsanförande.

Vid den efterföljande parentationen som även i år förrättades av prästen Monica Albertus som läste bl.a. Atle Burmans dikt Att leva och psalmen 180 vars första rad löd ”Var dag är en sällsam gåva”. Tillsammans med Inge Liljegren läste hon upp namnen på de 45 medlemmar som avlidit under 2008 och Allan Hede tände ett ljus till deras minne. På panflöjt spelade därefter Kent Lundberg ackompanjerad av Sören Ågren på piano den vackra melodin Amazing Grace.

Tenorsång av Kent Lundberg

Under den efterföljande programpunkten sjöng Kent Lundberg ackompanjerad av Sören Ågren ett mycket omväxlande program med bl.a. Taubes Så länge skutan kan gå, Astrid Lindgrens Fattig bond-

dräng. Dessa sånger blandades med Elvisnumret Are you lonesome to night, Abbas Mamma Mia, tenorinumret Torna Surriento, allsång med En gång jag seglar i hamn och som extranummer Abbas Thank you for the music. De avtackades med stående ovationer och varsin blomsterbukett.

Årsmötet blev utdraget

Som mötesordförande valdes även i år Lars Wilsby. Ny mötessekreterare för i år blev Kajsa Werner.

De första vanliga nio punkterna inklusive styrelsens verksamhetsberättelse, revisorernas berättelse, kassören Gunnar Nordström resultat och balansräkning där det framkom att föreningens egna kapital nu sjunkit till 148.271 kronor. Alla de punkterna godkändes och klubbades snabbt igenom. Det var först när årsavgiften för 2010 skulle beslutas som meningarna gick isär.

Det var med anledning av att föreningen under flera år tärt på sparade medel och redovisade ett minus för 2008 på 27.032 kronor som styrelsen föreslagit en höjning av medlemsavgiften från nuvarande 200:- till 220:-. Av dessa intäkter går 110:- till förbundet och 35:- till distriktets verksamhet. Återstår då bara 55:- till den egna föreningen. Den föreslagna höjningen till 220:- skulle då ge föreningen 75:-.

Men mot en höjning till 220:- opponerade sig emellertid Stig Jonsson och fick medhåll av flera andra. Deras motivation var att man istället kan lägga på några extra kronor på bl.a. entréavgifter, kaffepriser, lotterier m.m. Efter en stunds debatt och röstning genom handuppräkning beslöts också att medlemsavgiften ska vara oförändrad under 2010. Mötet godkände sedan Ulla Averås tilläggs-

Kent Lundberg, Monica Albertus och Sören Ågren blev avtackade.

Styrelsen. Främre raden från vänster: Britt-Marie Danielsson, Allan Hede, Kajsa Werner och Lillebil Sucksdorff. Bakre raden från vänster: Per-Olov Backman, Eskil Persson, Kjell Selander och Gunnar Nordström. På bilden saknas Inga-Lill Blomberg, Britta Gillberg och Sören Wigren.

förslag att ge styrelsen möjlighet att höja mötesavgifterna när man finner det lämpligt och rimligt.

Allan Hede omvald ordförande

Som ordförande under ett år omvaldes Allan Hede. En nyhet för i år är att styrelseledamöterna nu väljs för en period av två år. Omvalda blev Britt-Marie Danielsson, Lillebil Sucksdorff, Gunnar Nordström, Kjell Selander och Kajsa Werner. Nyvalda blev Ingalill Blomberg, Eskil Persson och Sören Wigren.

Inga-Stina Ander, Inge Liljegren och Nils-Holger Adolfsson hade av sagt sig återval.

Som ersättare på ett år nyvaldes Britta Gillberg och Per-Olov Backman efter de avgående Lennart Engström, Donald Linder och Aune Uddgård.

När det gällde valet av personer till de olika kommittéerna blev det lite mer komplicerat. Men med tanke på det stora antalet personer som är engagerade i föreningsarbetet så har det också varit ett omfattande arbete för valberedningen att få alla namn på rätt plats. I sista stund hade det också dykt upp vissa ändringar, men efter en stunds diskussioner tycktes alla namn emellertid komma på rätt plats. En komplett förteckning över vilka som

Ett välbesökt årsmöte.

Bildtext Bildtext

ingår i de olika kommittéerna finns redovisade i den nya Lathunden. Efter Inge Liljegrens avsägelse har föreningen inte någon som anordnar fester. Styrelsen söker därför nu en klubbmästare.

I sin avslutning av årsmötet passade ordföranden på att tacka presidiet och övriga medverkande.

– Jag tycker det här var ett bra möte och jag vill också passa på att tacka alla medlemmar som på olika sätt hjälpt till i föreningsarbetet under året. Nu siktar vi framåt på ett ännu bättre år för föreningen, sade Allan Hede.

Efter detta vidtog överlämnande av diplom och en present till de funktionärer som tjänstgjort i fem år eller mer. De funktionärer som avsågt sig återval fick en ros.

Gott kaffe med dopp serverades sedan i samlingsalen innan mötesdeltagarna skingrades.

Styrelsefunktionerna

Vid den efterföljande konstitutionen av styrelsen utsågs Kjell Selander till vice ordförande och ansvarig för Månadsmöten och Vetgiriga veteraner, Kajsa Werner omvaldes som sekreterare och ansvarig för studieverksamheten. Kassören Gunnar Nordström omvaldes likaså, Britt-Marie Danielsson fortsätter med 80+ frågorna, kommunens matråd och som en av föreningens delegater i KPR. Lillebil Sucksdorff är fortsatt ansvarig för expeditionen och medlemsregistret. Britta Gillberg sköter kontakterna med redaktionen för Månadsnytt. Nyvalda Inga-Lill Blomberg blir samordnare för

friskvården, Per Olov Backman för trafikfrågor och Sören Wigren för ”Aktiva pensionärer”, Eskil Persson tilldelades ansvaret för föreningens medverkan i SPF-veckan, mässor och utställningar.

Text: Bengt Aldén

Foto: Jan-Erik Averås och Bengt Aldén

Seniorbio

**Onsdagen den 11 mars kl. 15.00
på Nya Saga-Bio. Pris 50:-**

BANG OCH VÄRLDSHISTORIEN

Mars månads film är en färsk dokumentär av Maj Wechselmann. Bang (Barbro Alving) vår mest berömda krigskorrespondent genom tiderna. Hon fick sitt genombrott med rapporteringen om de Olympiska spelen i Hitlers Berlin 1936 i DN. Hon är internationellt känd som en av de två kvinnliga krigskorrespondenterna under spanska inbördeskriget 1936-37. Hon skildrade också Hitlers och Mussolinis triumftåg med ovanlig satir.

Vindkraft, speciellt Morphics vindkraftteknik

Under första halvåret i år har vi inom ramen för vårt program "Aktiva pensionärer" och tema teknik tänkt oss behandla vindkraft med föredrag, industribesök och besök i någon vindkraftspark.

Vindkraft kan komma att bli en mycket betydelsefull elproduktionsmetod i framtiden och t.o.m. helt ersätta all kärnkraft i Sverige enligt vissa förespråkare. Den har stora miljömässiga fördelar, om man bortser från dess förfärliga inverkan på landskapsbilden. Även det lågfrekventa ljud som vissa vindkraftverk ger ifrån sig kan vara störande för närboende. En besvärande nackdel med vindkraft är dess stora vindhastighetsberoende. Vid ringa blåst kan elbortfallet bli betydande. En annan nackdel är att den inte kan lagras, åtminstone inte utan att omvandlas till någon annan lagringsbar energi.

Framtida vintrar liknande vintrarna 1985, 1979, 1970, 1966 och 1942 (de 5 kallaste vintrarna i Mellansverige under 1900-talet) kan ur elförsörjningssynpunkt bli mycket bekymmersamma om vi baserar vår elförsörjning i alltför hög grad på icke lagringsbar vindkraft. Hur löser man då detta problem? Ett sätt är att parallellt med vindkraftuppbyggnaden bygga upp någon form av reservkraft och i övrigt vid behov utnyttja vattenkraften maximalt. Ett annat sätt är att omvandla vindkraft till lagringsbar energi då man har överskott på vindkraft. Den sistnämnda lösningen är den som Karlskogaföretaget Morphic är inriktat på i sin långsiktiga vindkraftstrategi.

Vid Vetgiriga Veteraners februarimöte gästades föreningen av Kurt Dahlberg, som är en av de två grundarna av företaget Morphic. Kurt inledde med att berätta om företagets historia och gick sedan över till att berätta om den nuvarande verksamheten och planerna för framtiden. Företaget bildades 1999 och har sedan dess växt från 2 till 220 anställda. Verksamheten är idag inriktad på två verksamhetsområden, vindkraft och bränsleceller. Vindkraftsverksamheten bedrivs i Morphic Wind

Kurt Dahlberg en av grundarna av företaget Morphic.

AB och i det delägda, norska ScanWind AS. Verksamheten omfattar utveckling och tillverkning av turbiner, tillverkning av torn och andra komponenter samt tillhörande service. Morphic marknadsför och säljer såväl kompletta vindkraftverk som hela vindkraftparker, både land- och sjöbaserade. För närvarande pågår uppbyggnad av en stor vindkraftspark utanför Karlstad som man avser att ta i drift i slutet av sommaren.

För att i framtiden göra elproduktionen mindre känslig för variationen i

vindhastighet, så håller Morphic på att utveckla en teknik som ska göra det möjligt att balansera över- och underproduktionen av vindkraftsel. Vid överskott utnyttjas denna för att producera vätegas genom elektrolys av vatten och vid underskott produceras el i bränsleceller från denna vätegas. En försöksanläggning enligt detta koncept har byggts söder om Morphics industrifastighet i Karlskoga.

Det var nära 80 personer som med stort intresse lyssnade på Kurt Dahlbergs fängslande föredrag. Kurt fick motta en blomsterbukett och en lång applåd för sitt föredrag. Vi planerar nu en fortsatt SPF-verksamhet med inriktning på vindkraft. I april hoppas vi kunna besöka Morphics försöksanläggning här i Karlskoga och under sommaren en vindkraftspark. Mer om detta i kommande Månadsnytt.

Allan Hede

Vetgiriga Veteraner

Tisdagen den 17 mars kl. 14.00

Missionskyrkans samlingsal. Karlskoga Hembygdsförenings ordförande Karin Öhman:

Karlskogiana, Om vägar och mötesplatser i förändring. Efter föredraget kaffedrickning och samvaro. Förhandsanmälan till exp. tel. 302 40 senast måndag 16 mars kl. 11.30.

interflora®

För stunder av lycka

Telefon 555 55

**Våra kunder är viktiga för oss
även efter köpet!**

*Hej, jag heter
Jimmy Gillström.
Till mig kommer du med
dina frågor om hand-
havande, service m.m.*

Verkstad 333 77 • Butik 572 40
VI GER DIG TRYGGA KÖP

NAMN:
ADRESS:
POSTNUMMER & ORT:
TELEFON:
E-POST:

*Ja, tack jag vill gärna att ni kontaktar mig för
en kostnadsfri värdering och borrådgivning!*

FN, TL, KUPONGEN OCH SKIDAN IN DEN TILL OSS. VI BETALAR PORRÖT!

**Nu firar vi 70-års
jubileum här i Karlskoga!**

Som lokal företagare och ortens äldsta mäklarbyrå har vi stor kännedom om Karlskoga med omnejd. Hos oss får du de bästa förutsättningarna när du vill förändra ditt läge. Vi har en gedigen kunskap om den lokala marknaden, smarta tilläggstjänster och en av Sveriges mest besökta och användarvänliga hemsidor!

FUNDERAR DU PÅ ATT SÄLJA DIN BOSTAD? Skicka in svarstalongen här nedan så kontaktar vi dig för en kostnadsfri värdering och borrådgivning! Du är också välkommen att titta förbi vår bobutik på Bergsmansgatan 4 eller slå oss en signal så berättar vi mer om hur vi kan hjälpa till med din bostadsaffär.

**SVENSK
FASTIGHETS
FÖRMEDLING**

KARLSKOGA BERGSMANSGATAN 4. TEL 0586-55200 WWW.SVENSKFAST.SE/KARLSKOGA

SVENSK FASTIGHETS FÖRMEDLING

SVENSK FASTIGHETS FÖRMEDLING
SVARSPOST 700 325 900
691 20 KARLSKOGA

FRANKERIS EJ
FASTIGHETS-
FÖRMEDLING
BETALAR
PORRÖT!

Kajsa Werner – en kvinna med Go

Kajsa Werner är en kvinna som har haft och har många strängar på sin lyra.

Kajsa det är Karlstadsösen som tack vare studier och kärleken blev bofast gotländska i flera år men som senare hittade tillbaka till Värmland och den här gången till Karlskoga. Det ska bland annat vi i SPF vara glada för. 2007 invaldes hon som styrelsemedlem och den viktiga posten som sekreterare. En post hon är särdeles väl skickad för.

Kajsa Werner. Foto: Bengt Aldén

– Efter min studentexamen åkte jag till Uppsala och läste bl.a. svenska, engelska och historia. Det var också i Uppsala som jag träffade min man Anders som också läste svenska och historia. Efter våra studier flyttade vi till Hemse på södra Gotland där min mans släktingar fanns. Det är också där våra två barn är födda och de betraktar fortfarande Hemse som sin hembygd.

Men 1971 flyttade hela familjen till Karlskoga och en anställning för Kajsa på Karlskoga folkhögskola. Hennes arbetsuppgifter har varit att leda kurser för seniorer, invandrare, olika kort- och kvällskurser, fritidsledarutbildningar m.m.

Kajsa Werner:

– Under senare delen av min tjänstgöring på folkhögskolan har jag bl.a. arbetat med ett projekt genom Sida öst, det gällde då etniska ryssar i vår vänort Narva. Efter det blev det flera EU-projekt som t.ex. ”Handel med hemort” en starta eget kurs för invandrare. Sedan blev det vuxenutbildning tillsammans med England och Tyskland. Då åkte vi till varandra och hade elever med oss. De som fick följa med var som regel svårplacerade på arbetsmarknaden, funktionshindrade och invandrare.

– En av årets höjdpunkter nu är när jag kan åka till sommarstugan på Gotland och bo där med mina barn och barnbarn och även umgås med en massa släktingar och grannar. Tyvärr gick min man Anders bort 1987 men vi träffar (också) hans fyra syskon och deras barn och barnbarn. De har nämligen också stugor där.

Revyaktrisen Kajsa

För den minnes gode kan vi påminna om att Kajsa också har ett förflutet som medverkande i det popu-

lära revygänget Revymakarna under åren 1984-1992. Det blev många utsålda nyårsrevyer med ”Gadde med sting, Lyftet och Indienordern” m.fl. Där medverkande hon tillsammans med Jan Sjögren, Mats Lundholm, Sigge Lagerstam, Jörgen Engman, Eva Engström.m.fl. Speciellt hyllat blev Kajsas och Evas nummer Korsordet. Hon spelade också kruthäxa i ett roligt nummer i revyn Lyftet som anspelade på Indienordern och gjorde också regin till ett nummer om Guld-Agneta. Hon har även deltagit i teaterroller som t.ex. i en pjäs i Karlskoga kyrka av författaren Lars Andersson, där hon spelade prästfru.

Mats Lundholm och Kajsa Werner i ett nummer i nyårsrevyn Lyftet. Foto: KT Arkivet

– Nu trivs jag bra med att vara engagerad i SPF och Humanistiska föreningen. Det är dessutom bra att ha en uppgift. Egentligen skulle man som medlem i SPF kunna vara sysselsatt från måndag till fredag om man ville delta i alla träffar, möten och kurser. Speciellt bra tycker jag att vår nya satsning på ”Aktiva pensionärer” är.

– Något som passar bra för mig och andra äldre är också intresset för litteratur, konst, konsthistoria och teater. Egentligen är det synd att vi i vår förening inte har någon amatörteatergrupp, konstaterar Kajsa Werner.

Text: Bengt Aldén

När du mist någon
som står dig nära

Med personligt engagemang, präglad av
omtanke och valfrihet, hjälper vi dig med allt
som rör en stilfull och värdig begravning.

Värmlandsvägen 2, Karlskoga

Tel. 0586-534 10

Välkommen!

Vi gör gärna hembesök • Jour dygnet runt

FONUS

www.fonus.se • 020-87 00 87

Gift? Skild? Sambo?

- Skapa trygghet för hela familjen!

Vi hjälper dig med rådgivning och upprättar
handlingar inom bl. a.

- gåvobrev
- samboavtal
- deklarationer
- bodelningar
- testamenten
- äktenskapsförord

Välkommen till Värmlandsvägen 2 i Karlskoga!
Tel. 0586-545 72, 534 40

Familjens jurist

www.familjensjurist.se • 020-97 00 97

Jones MC & Fritid

www.jonesracingcenter.se

Moped-bil
Ligier X-Too R

EU-Moppar/EU25 o EU45

Scooters

- PGO
- Kymco
- Gillera
- Peugeot
- Vespa
- Beta
- Aprilia
- Derbi
- Piaggio
- MH

MC

Kawasaki

- Aprilia
- Derbi
- Beta
- Jawa

4-Hjulingar/50-800 cc

- Dinli
- Kymco
- PGO
- Linhai
- SMC
- FYM
- Goes
- E-Ton
- Loncin

Lekfordon

- FYM
- Loncin
- Kymco

Tillbehör/Reservdelar

- Hjälm, alla typer
- Allväderskläder
- Skinskläder, Stövlar, Handskar
- Batterier, Stift
- Oljor, Filter
- Förvaringsväskor/boxar
- Däck, Slangar
- Reservdelar till alla Moppar,
Scooters, MC, Båt-motorer

SERVICE utföres av alla Märken! MC-Auktoriserad för Aprilia o Kawasaki
-Moppar- Scooters- 4-Hjulingar- MC
-Båtmotorer

Finansiering ordnar Vi med Wasa Kredit AB!

Jones MC & Fritid

Hangarvägen 27, 69135 Karlskoga

Öppettider Verkstad 8-16

Shopen Vard. 10-17, Lunch 12-13

Lörd. 10-13. Tel 0586-55510/Fax 0586-55507

E-mail: jonesracingcenter@telia.com

Om kungliga förmälningar förr och nu samt en ”våldsam rymdkrock”

Sammanställt av Bertil Edling

Så är vi då framme vid den månad som en romersk krigsgud, Mars namnat åt oss. I den gamla almanackan hade den det passande namnet vårmånad, för den bjuder ju oss både på vårdagjämning den 20:e och övergång till sommartid sista söndagen i månaden. Den innehåller också en flaggdag, den 12:e, Kronprinsessans namnsdag, Viktoriadagen.

Tidigare hette den dagen Gregorius och gör så fortfarande i många kristna länder som en hyllning till påven Gregorius. Han räknas till de stora kyrkofäderna för sina insatser i gregoriansk kyrkomusik och liturgi. Under katolsk tid firades han i hela Norden. Gregorsmässan var en stor märkesdag. Ett talesätt var att ”Gregori drängar bär ljus i sängar” med innebörden att fr.o.m Gregoriusdagen behövde man inte tända ljus inomhus. Dagen var väl förankrad i folkets almanacka. Men år 1881 ersattes helt plötsligt Gregorius i vår almanacka med Viktoria. Varför?

Jo, en kunglig förlovning den 12 mars 1881 ansågs på den tiden motivera ett namnbyte. I dåtida skvallerpress kunde man läsa att *”kronprinsen af Sverige på det ifrigaste egnat sig åt den behagfulla prinsessan Victoria af Baden, kejsarens dotterdotter”* och kort därefter en officiell kungörelse – kungliga förlovningar är korta:

”Hans Majestät Konungen har idag i samman-satt svenskt och norskt statsråd behagat lämna sitt bifall . . . till Kronprinsens giftermål med Hennes Höghet . . . Prinsessan Victoria . . . född Prinsessa av Preussen”.

Så beslöts att förlovningsdagen skulle byta namn för att hedra prinsessan. Med tiden blev kronprinsen kung Gustaf V och ”den behagfulla prinsessan” hans gemål, drottning Viktoria. Och nu år 2009 har den ”behagfulla prinsessan anno 1881” sin namne i *vår kronprinsessa*. Mycket har sedan hänt mellan åren 1881 och 2009 för oss vanliga medborgare vad gäller rösträtt, demokratisering, jämlikhet etc. För de kungliga kom dock jämställdheten vad gäller tron-

följd och arvsrätt ikapp tiden först 1979, då det fastslogs att kronan ingalunda var bunden till manliga avkomlingar utan även gällde kvinnor. Och så fick Carl-Philip retroaktivt träda tillbaka för sin storsyster. (Norge valde som bekant en annan lösning av den s.k. agnatiska/kognatiska tronföljden). Men fortfarande är upplägget detsamma som år 1881, dvs. vår kronprinsessa måste precis som sin farfarsfarfar först fråga sin pappa och sedan genom pappan regeringen om lov att få gifta sig. **Är det att vara ”Med Sverige i tiden”?**

Den 24 mars år 1345 påstod dåtida astrologer att **en våldsam krock ägt rum ute i rymden**. Planeterna Jupiter, Saturnus och Mars kolliderade då med ödesdigra konsekvenser för mänskligheten. Ödesdigra konsekvenser blev det förvisso, men det var en tokstollig förklaring till den olycka som drabbade Europa omkring 1350. Men det var astrologers försök att förklara den för samtiden obegripliga farsot, som då bredde ut sig och skördade otaliga offer. Vi känner den som **digerdöden** och historieböckerna lär oss att den kom till oss våren 1350 sedan den tagit sig över Kölen.

I vissa trakter dog människorna helt ut och hus, åkrar och kyrkor lämnades åt sitt öde. Bekant är berättelsen från Ekshärad om jägaren som sköt bom på en tjäder och såg hur pilen fastande på en mossbelupen klippa. Det visade sig emellertid att klippan var en gammal kyrka, som övergivits efter digerdöden och blivit övervuxen av skog. Man har beräknat att **digerdöden ryckte bort en tredjedel av befolkningen**. Värst drabbades Värmland, Västergötland och Uppland.

Pesten gav oss också ett nytt ord, **”karantän”**, från Venedigs förbud för fartyg att landa med misstänkta pest-smittade före 40 dagar, ”quaranta gioni”. Via franskans ”quarantaine” (= 40) blev det med tiden vår läkarterm ”karantän”. Så fick digerdöden också ett språkligt avtryck i historien. Så kan det gå!

Nyförlovade 12 mars 1881: Kronprins Gustaf och prinsessan Viktoria. När kommer motsvarande bild på vår kronprinsessa?

Hur mycket efterrätt orkar man egentligen med?

Man brukar säga att ”barnbarn är livets efterrätt” – ja, förvisso kan det vara så, jag håller fullständigt med.

I USA finns det just nu ett äldre par (70 -årsåldern) som nog kan anses ha blivit mer än väl tillgodosedda då det gäller denna typ av efterrätt!

I sitt hem har dom sin 33-åriga dotter boende + hennes 6 barn, alla under 8 år. Dottern ansåg sig vilja ha flera telningar, och med s.k. konstgjord befruktning blev hon bönhörd över hövan – hon fick ÅTTLINGAR!

Något arbete utanför hemmet har hon aldrig haft, utan levt på föräldrarna och socialhjälp. Man undrar ju lite stillsamt hur läkaren tänkte, när han injicerade 8 embryon, som alla växte till sig och var pigga och friska när dom föddes.

Försörjd lär nog mamman bli, barnmatstillverkare och andra delar av baby-industrin står redan i kö för att få vara med på ett hörn.

På nätet läste jag en intervju med den lyckliga unga modern (hon lär ha fått 20 miljoner för intervjun) där hon säger att hon nog kan tänka sig ännu fler barn.

Det bästa i intervjun är i alla fall mormoderns slutkläm: ”när hon kommer hem från sjukhuset, då sticker jag!” Hon vill med andra ord inte ha mer efterrätt!

Plötsligt faller jag i nostalgiska penséer – kommer ni ihåg femlingarna Dionne på 30-talet? Jag samlade på alla bilder jag kunde hitta i tidningarna på de här söta små liven. Särskilt minns jag Palmolives annonser ”endast det bästa duger till femlingarnas ömtåliga hud” o.s.v. Det växte upp ett stort företag omkring de fem små flickorna med deras läkare Dr Dafoe i spetsen.

Föräldrarna – ett fattigt gruvarbetarpar med flera hemmavarande barn – fick i nåder besöka sina barn ett par gånger i veckan i deras nya hus.

Man hade även visningar av bebisarna för de horder av turister som flockades utanför deras hem.

I dag lever bara två av dem – de övriga dog unga under ganska tragiska omständigheter, men Dr Dafoe kunde nog leva ett ganska behagligt liv!

Jag dök på ett annat barnbarn häromdagen, nämligen Agatha Christies enda dyrkade barnbarn,

dottersonen Matthew. Jag fick för mig att jag skulle börja rensa ut litet i gamla böcker (ett hopplöst företag – har så svårt att skiljas från just böcker) och hittade Agatha Christies självbiografi, som hon skrev när hon var 75, och började läsa. Där säger hon bl.a. om sin teaterpjäs ”Rättfällan”, att hon skrivit över alla rättigheter på dottersonen Matthew – av skattetekniska skäl. ”Jag tror den kan bli en guldgruva, det har jag på känn.” Den hade då gått för fulla hus i 13 år på de stora teatrarna runt om i världen.

När jag senast var i London (någon gång på 90-talet) såg jag bland teaterannonserna i Times att den fortfarande gick på en teater lite utanför centrum – det betyder nästan 50 år.

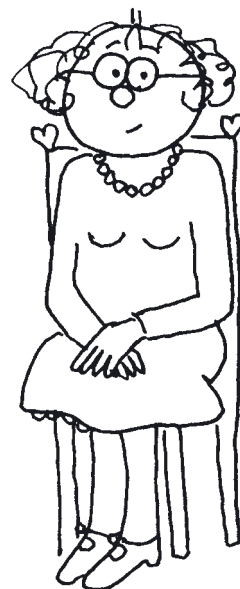
Grabben Matthew, som vid det här laget bör vara en glad pensionär, skulle nog kunna travestera: ”Mormödrar är livets efterrätt!”

Var rädda om lårbenshalsen nu när ni går ut!

Vi hörs

Ulla C

Det sägs att barnbarn är livets efterrätt. Då talar man inte om en skolkrött 15-åring.

Ur
Gunilla Dahlgrens
Gunillas bästa!

? Gåtfullt ?

av Birgitta Hede

Nu kommer några nya vattendrag, svenska och utländska. Det kan finnas dialekt och talspråk (och så det där med stavningen).

1. Jag kommer inte nu, men kanske . . .
2. Min tröja är sönder, du kan väl . . .
3. Man kan (dialektalt) gå över floden på . . .
4. Bor kanske vid Dalälven
5. Här finns blod
6. Grovt brott
7. Kan väl den som bara har fotogenlampor
8. Fågelström
9. Mansgris
10. Nej, se det gör jag inte, sa en gång en känd person
11. Klander till den som inget säger?

Lämna svaren på SPF:s exp. senast måndag 16 mars, även om Du inte löst allt.

Vinsten lottas ut bland alla som har 8 rätt eller mer.

Svar och vinnare kommer i nästa nummer.

Svar på gåtor i januarinumret

1. Brukar somliga ta sig ibland **järn**
2. Gör vi i Sverige **bor**
3. På kaffebordet **koppar**
4. Hör till tomtar och annat oknytt **väte**
5. Brodera andra tonen **syre**
6. Ett av två vita ting? **arsenik**
7. = hålla käften sägs det **guld**
8. Inte kall någonstans **helium**
9. Söderström **kisel** (selen godkänns också)
10. Kan trötta steg kännas som **bly**
11. Dyrbar ädelsten (eller lungsjukdom) **kol**

Alla kände tydligen inte till uttrycket: Två ting äro vita, oskuld och arsenik (från en roman av C. J. L. Almqvist.)

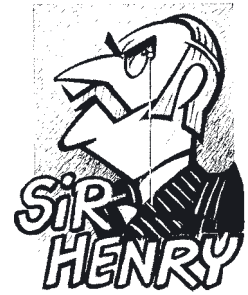
Vinsten lottades på **Olle och Inga-Britta Engman**, Lugna vägen 21, Karlskoga, som får hämta 2 st. Trisslotter på SPF:s exp.

Mannen till frisören:

– Jag skulle vilja ha lite taggigt därbak, en virvel som står upp mitt på huvudet, rakat längre fram och på vänstra sidan ska håret spreta åt alla håll.

– En sån frisyr tror jag inte att jag kan åstadkomma.

– Sägs inte det, du lyckades ju förra gången.

Ett par kommer in till BB för att föda sitt första barn. Kvinnan visas in på ett förlossningsrum och ombeds ta plats i sjuksängen. Läkaren kommer in för en första kontroll och frågar henne:

– Har slemproppen gått?

– Ja, men han ska bara parkera bilen . . .

Det här med svenskan kan ibland vara svårt när det gäller annonsering:

Frysbox, 2 år, i nyskick, lagom till 2-3 personer. Äldre dam eller herrcykel köpes billigt.

Tvåmanstält, använt en gång, bytes mot barnvagn.

Promenadkäpp borttappad av herre med silverknopp i ändan.

Person som kan ta hand om hästar som inte röker eller dricker.

Lägenhet med utsikt över grönområde och parkettgolv.

Fin trea med balkong utan insikt.

Gul nackad papegoja till salu.

Liten stuga i Sälenfjällen med bastu på 65 kvadratmeter.

På mitt konditori serveras lemonad, tillverkad av undertecknad själv, som är korkad och stämplad.

Välkomna till Anton Carlsson – rökt laxhandlare.

Workout – vi bygger kroppar som håller livet ut.

Hos oss bor du billigare än du betalar för.

Björks bussresor – ett alternativ till en trevlig semester.

Dagens ros till de två män och den kvinna som hjälpte mig till sjukhuset efter att ha brutit min fot.

SPF:s resekommitté inbjuder till

”My Fair Lady”

14 mars (Fullbokad endast återbud)

med Helen Sjöholm och Tommy Körberg i huvudrollerna.

Givna tider för bussresa från Karlskoga gäller. Ring Marianne C. om något är oklart.

”Kulturresa till Falköping”

17 april. Pris: 625:-

En resa till utställningen ”Bondens År”, Harald Winbergs hem och museum.

Vi avslutar dagen med besök på Falköpings Ost.

I priset ingår bussresa, lunch i Cesarstugan, inträden, besök på ostfabriken inkl. ostbuffé.

”Balettresa till Oslo”

15 – 16 maj. Pris: 2.670:-

Tvådagarsstur till nya Operahuset i Oslo, där vi kommer att se baletten Svansjön.

I priset ingår bussresa från Karlskoga, en övernattnig i delat dubbelrum med frukost, middag exkl. dryck, biljett till Svansjön, entréer enligt program.

OBS! BOKAS OMGÅENDE!

”Ut i det blå”

12 juni. Pris: 540:-

Inkl. buss från Karlskoga, för- och eftermiddagskaffe, lunch inkl. måltidsdryck och kaffe, entréer och visning enligt program. Anmälan snarast!

”Ålandskryss”

3 dagar 27 – 29 juli. Pris: 3.190:-

Priset inkluderar buss från Karlskoga, entré Albert Engströmsmuséet, båtresa Grisslehamn – Eckerö med smörgåsbord exkl. dryck t/r, 2 nätter i delat dubbelrum med frukost, en lyxig 3-rättersmiddag med vinprovning på Tjudö, en åländsk lunch, lokalguide och entréer.

”Upplevelseresa till Azorerna”

20 – 27 augusti. Pris: ca. 8.000:-

Intresserade ta kontakt med Marianne Cornelid för mer information om resan.

OBS! Anmälan bör ske snarast! Tel. 0586-505 98, 070-316 64 65.

Den som har gjort en resa har alltid något att berätta.

Välkomna att resa med resekommittén

Marianne Cornelid tel. 505 98, 070-316 64 65.

OBS! Till er som betalar till SPF:s expedition, **medtag jämnt belopp.**

Resekommitténs bankgiro: 885-2634